

جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی

سامانه درخواست تقدی دولت ترکیه

خزانه داری کل کشور

مرکز امور خزانه و مدیریت نقدینگی

گروه مدیریت نقدینگی و تحلیل سیاست مالی

شهریور ماه ۱۴۰۵

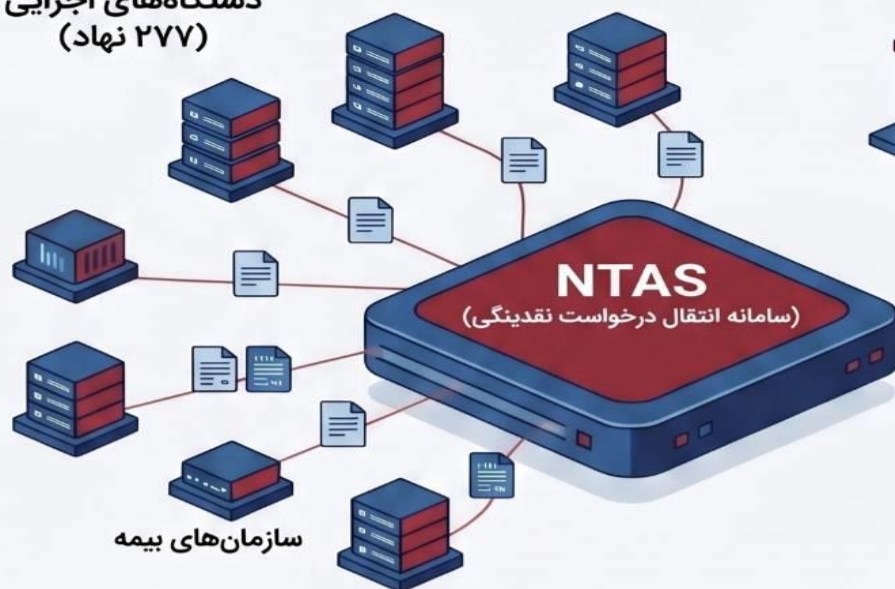

بسمه تعالی

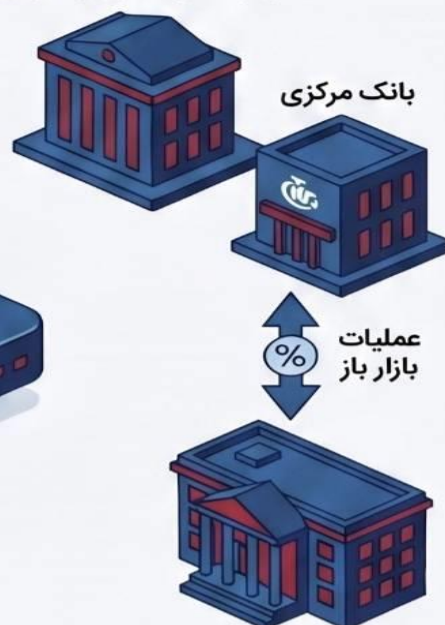
عنوان:	سامانه درخواست نقدی دولت ترکیه
منتشر کننده	مرکز امور خزانه و مدیریت نقدینگی - خزانه داری کل کشور
تدوین	گروه مدیریت نقدینگی و تحلیل سیاست مالی
طبقه بندی گزارش	عادی
تاریخ انتشار	شهریورماه ۱۴۰۵
کد گزارش	P۵۵۱۱۱۴۰۵۰۶۰۷

NTAS: قلب تپنده مدیریت نقدینگی در ترکیه

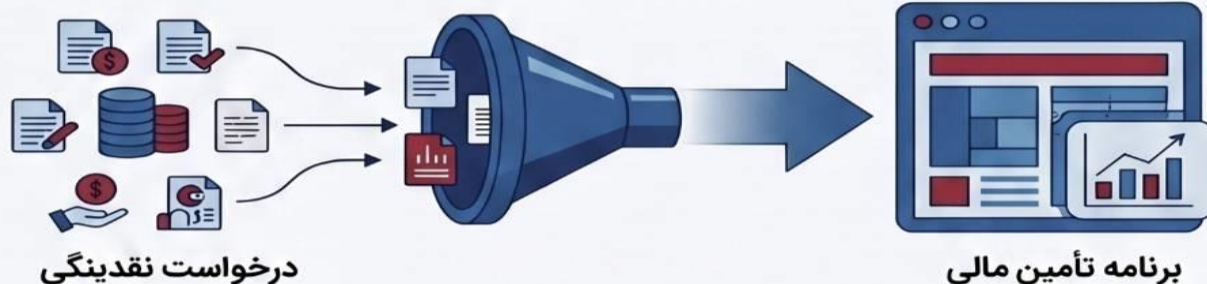
دستگاه‌های اجرایی
(نهادهای ۲۷۷)

وزارت خزانه‌داری و دارایی

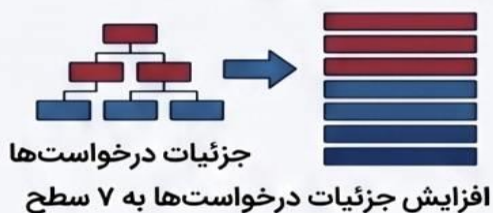

فرآیند پیش‌بینی نقدینگی از پایین به بالا

شاخص‌های ارزیابی عملکرد (KPIs) و دستاوردها

ارتقای استانداردهای ثبت
درخواست

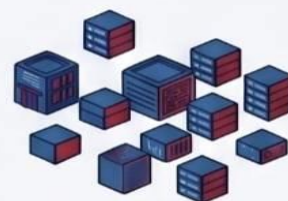

تغییر بازه زمانی ارسال از «هفتگی» به
«روزانه» برای افق ۳ ماهه

کاهش ۴ برابری دستگاه‌های
کم‌بازده

کاهش تعداد دستگاه‌های دولتی با
عملکرد ضعیف در تخمین نقدینگی
از ۴۰٪ به کمتر از ۱۰٪

فهرست مطالب

۱. مقدمه	۱
۲. جایگاه سامانه درخواست نقدی در نظام مدیریت نقدینگی دولت ترکیه	۱
۳. فرآیند رسمی پیش‌بینی و برنامه‌ریزی نقدی	۲
۴. ارتباط سامانه درخواست نقدی با تصمیم‌گیری‌های خزانه‌داری	۲
۵. نقش سامانه در ارتقای کیفیت پیش‌بینی جریان نقدی	۳
۶. سنجش عملکرد برنامه‌ریزی نقدی در ترکیه	۳
۷. مهم‌ترین یافته‌های قابل استفاده برای خزانه‌داری	۵
۸. جمع‌بندی	۵

۱. مقدمه

در راستای بررسی تجارب بین‌المللی در حوزه مدیریت نقدینگی دولت و ابزارهای مورد استفاده خزانه‌داری برای پیش‌بینی جریان نقدی، تجربه جمهوری ترکیه در استفاده از «سامانه درخواست نقدی»^۱ (NTAS) مورد مطالعه قرار گرفت.

بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که دولت ترکیه از سال ۲۰۱۱ با تصویب «آیین‌نامه تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و اعلام آن به معاونت خزانه‌داری» چارچوب قانونی مشخصی را برای جمع‌آوری نیازهای نقدی دستگاه‌های اجرایی و استفاده از آن در برنامه‌ریزی نقدی دولت ایجاد کرده است. مهم‌ترین یافته این بررسی آن است که سامانه درخواست نقدی صرفاً یک ابزار ثبت درخواست وجه نیست، بلکه به عنوان یکی از اجزای اصلی فرآیند مدیریت نقدینگی خزانه مورد استفاده قرار می‌گیرد و اطلاعات حاصل از آن مبنای تهیه «برنامه انتقال نقدی دولت»^۲ قرار می‌گیرد. براساس مستندات منتشر شده در پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت دارایی ترکیه و «آیین‌نامه تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی» ابلاغ شده به معاونت خزانه‌داری (به شماره ۲۷۸۷۲ مورخ ۱۲ مارس ۲۰۱۲ روزنامه رسمی ترکیه) و اصلاحیه‌های بعدی آیین‌نامه مذکور و گزارش‌های تخصصی ارزیابی عملکرد مدیریت نقدینگی دولت ترکیه، سامانه مذکور در چارچوب برنامه شبکه یادگیری همیارانه مدیریت هزینه‌های عمومی (PEMPAL)^۳ تهیه شده است.

۲. جایگاه سامانه درخواست نقدی در نظام مدیریت نقدینگی دولت ترکیه

مطابق ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی تهیه درخواست‌های نقدی، سامانه درخواست نقدی سامانه‌ای است که امکان انتقال الکترونیکی درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی به خزانه‌داری را از طریق اینترنت فراهم می‌کند. بر اساس مواد ۵ و ۶ آیین‌نامه، کلیه دستگاه‌های مشمول قانون مدیریت مالی عمومی ترکیه موظفاند نیازهای نقدی خود را از طریق این سامانه به خزانه‌داری اعلام کنند و خزانه‌داری نیز بر مبنای اطلاعات دریافتی، برنامه انتقال نقدی را تهیه و به دستگاه‌ها ابلاغ می‌نماید. بنابراین در ساختار مدیریت نقدینگی ترکیه، دستگاه‌های اجرایی تولیدکننده اطلاعات نیازهای نقدی هستند؛ سامانه درخواست نقدی بستر جمع‌آوری اطلاعات است، خزانه‌داری مرجع تجمیع، ارزیابی و برنامه‌ریزی نقدی است و برنامه انتقال نقدی بر اساس اطلاعات این سامانه تهیه می‌شود.

^۱ Nakit Talebi Aktarım Sistemi

^۲ Cash Transfer Program

^۳ Public Expenditure Management Peer Assisted Learning

۳. فرآیند رسمی پیش‌بینی و برنامه‌ریزی نقدی

بررسی آیین‌نامه نشان می‌دهد که فرآیند پیش‌بینی جریان نقدی دولت ترکیه دارای ساختار مشخص و زمان‌بندی شده است. مطابق ماده ۵ آیین‌نامه، دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند هر ماه نیازهای نقدی سه ماه آینده را به خزانه‌داری اعلام کنند. از آنجا که این فرآیند به صورت ماهانه تکرار می‌شود و در هر نوبت یک افق سه‌ماهه جدید ارائه می‌گردد، سازوکار مزبور در ادبیات مدیریت نقدینگی معادل پیش‌بینی غلتان^۴ تلقی می‌شود. درخواست‌ها باید حداکثر چهار روز کاری پیش از پایان هر ماه در سامانه ثبت شوند. در صورت تغییر شرایط، امکان ارسال درخواست اصلاحی وجود دارد.

تمامی مؤسسات عمومی که منابع مالی خود را از خزانه دریافت می‌کنند موظف‌اند نیازهای نقدی خود را به خزانه اعلام نمایند، مبنای قانونی سامانه درخواست نقدی در آیین‌نامه «تعیین نیازهای نقدی مؤسسات و بنگاه‌های عمومی» مصوب سال ۲۰۰۹ پایه‌گذاری شد. دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند نیاز نقدی سه ماه آینده را به صورت ماهانه اعلام کنند و خزانه میزان تخصیص و پرداخت‌ها را رسیدگی، اصلاح و به صورت هفتگی تأیید و به صورت روزانه پرداخت نماید. این ساختار نشان می‌دهد که خزانه‌داری ترکیه برای برنامه‌ریزی نقدی از مجموعه‌ای از افق‌های زمانی مختلف (روزانه، هفتگی و سه‌ماهه) استفاده می‌کند.

برای مثال:

دوره پیش‌بینی	زمان ارسال
فوریه، مارس، آوریل	پایان ژانویه
مارس، آوریل، مه	پایان فوریه
آوریل، مه، ژوئن	پایان مارس

در ماده ۵ آیین‌نامه آمده است:
هر ماه اطلاعات جدید ارسال می‌شود؛
اطلاعات ارسالی سه ماه آینده را پوشش می‌دهد؛
ارسال در پایان هر ماه تکرار می‌شود.

۴. ارتباط سامانه درخواست نقدی با تصمیم‌گیری‌های خزانه‌داری

مطابق ماده ۶ آیین‌نامه، خزانه‌داری ترکیه پس از دریافت اطلاعات دستگاه‌ها: درخواست‌های نقدی را بررسی می‌کند، آنها را با برنامه نقدی خزانه تطبیق می‌دهد، برنامه ماهانه انتقال نقدی را تهیه می‌کند، برنامه مذکور را از طریق سامانه به دستگاه‌ها ابلاغ می‌نماید. همچنین آیین‌نامه تصریح می‌کند که امکان اصلاح برنامه انتقال نقدی وجود دارد، اصلاحات با توجه به درخواست‌های بازنگری شده دستگاه‌ها و ظرفیت‌های تأمین مالی خزانه انجام می‌شود.

^۴ Rolling Forecast

درخواست‌هایی که به‌روزرسانی نشوند الزاماً تأمین نخواهند شد. این احکام نشان می‌دهد که اطلاعات ثبت‌شده در درخواست نقدی مستقیماً در فرآیند تخصیص نقدینگی دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۵. نقش سامانه در ارتقای کیفیت پیش‌بینی جریان نقدی

بررسی مطالعات بین‌المللی مرتبط با تجربه ترکیه نشان می‌دهد که اطلاعات حاصل از درخواست‌های نقدی یکی از ورودی‌های اصلی برنامه‌ریزی نقدی خزانه محسوب می‌شود. در این مطالعات اشاره شده است که خزانه‌داری ترکیه کیفیت پیش‌بینی‌های ارائه‌شده توسط دستگاه‌ها را ارزیابی می‌کند، میزان انطباق درخواست‌ها با نیاز واقعی را مورد بررسی قرار می‌دهد، زمان مصرف منابع تخصیص‌یافته را پایش می‌کند، عملکرد دستگاه‌ها را در حوزه پیش‌بینی و مدیریت نقدی ارزیابی می‌نماید. نتیجه این اقدامات، بهبود تدریجی دقت پیش‌بینی جریان‌های نقدی دولت و کاهش عدم قطعیت در برنامه‌ریزی خزانه گزارش شده است.

۶. سنجش عملکرد برنامه‌ریزی نقدی در ترکیه

علاوه بر رویکرد «بالا به پایین»^۵ در پیش‌بینی نقدینگی، خزانه‌داری ترکیه از یک رویکرد «پایین به بالا» نیز در پیش‌بینی تاریخی جریان نقد خزانه استفاده می‌کند که بر اساس درخواست‌های نقدی دریافتی از موسسات عمومی استوار است. کیفیت درخواست‌های نقدی ارسال شده توسط این موسسات، مستقیماً بر برنامه‌ریزی و پیش‌بینی نقدی تأثیر می‌گذارد و پیامدهایی برای مدیریت نقدینگی و هزینه‌های عملیاتی دارد. به همین منظور، یک شاخص عملکرد ویژه برای سنجش «کارایی سیستم درخواست نقدینگی» معرفی شده است.

خزانه‌داری عملکرد دستگاه‌های اجرایی را در این حوزه ارزیابی و رتبه‌بندی می‌کند. خزانه‌داری کیفیت درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها را به‌صورت مستمر ارزیابی می‌کند. خزانه‌داری ترکیه کیفیت درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها را از جنبه‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌دهد، از جمله:

- دفعات ارسال درخواست نقدی؛

^۵ در نظام مدیریت نقدی ترکیه دو رویکرد مکمل برای برنامه‌ریزی و کنترل جریان نقد بکار می‌رود در رویکرد بالا به پایین (Top-down Forecasting) که نقطه شروع برنامه‌ریزی نقدینگی سطح کلان است خزانه‌داری براساس منابع اطلاعاتی همچون قانون بودجه، عملکرد تاریخی درآمدها و هزینه‌ها، تقویم مالی دولت، برنامه بازپرداخت بدهی و روندهای اقتصادی ابتدا تصویر کلان از وضعیت مالی دولت می‌سازد و سپس آنرا به سطوح پایین‌تر تخصیص می‌دهد در این رویکرد دقت پیش‌بینی موجودی نقدی روزانه برای عملیات بازار باز بانک مرکزی (CBRT) حیاتی است. خزانه‌داری با کاهش سقف انحراف مجاز از ۱٫۵٪ به ۰٫۵٪، دقت عملیاتی خود را افزایش داده است. این دقت مانع از ایجاد اختلال در محاسبات نقدینگی بانک مرکزی شده و اثربخشی سیاست‌های پولی را تقویت می‌کند. در رویکرد پایین به بالا (Bottom-up Programming) هر نهاد اجرایی در سیستم درخواست نقدینگی (Cash Request System) اعلام می‌کند چه زمانی، چه مبلغی و برای چه منظوری پول نیاز دارد که این امر از طریق سامانه درخواست نقدی عملیاتی و منجر به تحولات چشمگیر شده است.

- افق زمانی پیش‌بینی؛
- سطح جزئیات اطلاعات؛
- قالب ارائه اطلاعات؛
- قابلیت اتکای پیش‌بینی‌ها.

تمرکز صرف بر دریافت درخواست نقدی کافی تلقی نشده و کیفیت اطلاعات ورودی نیز به‌صورت نظام‌مند سنجیده می‌شود. درخواست‌های نقدی با اطلاعات بودجه‌ای مقایسه می‌شوند. درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها را با روندهای سال قبل مقایسه می‌کند، آنها را با تخصیص‌های بودجه‌ای ماهانه تطبیق می‌دهد، انحرافات غیرعادی را شناسایی می‌کند. درخواست‌های نقدی بدون اعتبارسنجی وارد برنامه نقدی دولت نمی‌شوند و قبل از نهایی شدن مورد تحلیل قرار می‌گیرند.

خزانه‌داری ترکیه بررسی می‌کند چه مدت طول می‌کشد تا وجوهی که قبلاً در اختیار دستگاه‌ها قرار گرفته هزینه شود. همچنین افزایش مانده نقدی دستگاه‌ها پس از پرداخت‌های بزرگ (مانند حقوق و مزایا) به عنوان یک شاخص کنترلی مورد رصد قرار می‌گیرد. عملکرد گذشته دستگاه‌ها بر تصمیمات نقدی آینده اثر دارد. خزانه‌داری موارد زیر را در ارزیابی درخواست‌ها مدنظر قرار می‌دهد:

- سابقه عملکرد دستگاه؛
- میزان تحقق پرداخت‌های قبلی؛
- اختلاف میان درخواست و مصرف واقعی؛
- وجود مطالبات معوق؛
- میزان انحراف از الگوهای متعارف.

در صورت وجود انحرافات معنادار، درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها در برنامه نهایی نقدی اصلاح می‌شود. کارایی سیستم درخواست نقدینگی یک شاخص کیفی است که مواردی نظیر تواتر ارسال درخواست‌ها، افق زمانی درخواست، میزان جزئیات و قالب ارسال را در نظر می‌گیرد. همان‌طور که در مقایسه میان شیوه‌های فعلی و گذشته نشان داده شده است، تواتر و میزان جزئیات درخواست‌های نقدی در طول زمان بهبود یافته است (جدول ۳) علاوه بر این، تمامی درخواست‌های نقدی اکنون توسط موسسات عمومی منحصراً از طریق یک سیستم فناوری اطلاعات ارسال می‌شوند که امکان تجزیه و تحلیل و پردازش آسان‌تر را فراهم می‌کند.

جدول ۳. کارایی سیستم درخواست نقدینگی در ترکیه

شاخص	وضعیت قبلی	وضعیت فعلی	رتبه عملکرد
تواتر ارسال درخواست نقدینگی توسط موسسات	هفتگی	روزانه	ارتقا یافته
افق زمانی ارسال درخواست نقدینگی	سه ماه آینده	سه ماه آینده	بدون تغییر
میزان جزئیات درخواست (تفکیک اطلاعات) ^۶	۳ لایه (ردیف)	۷ لایه (ردیف)	ارتقا یافته

خزانه‌داری همچنین کیفیت درخواست‌های ارسال شده را تحلیل می‌کند. این تحلیل بر اساس روندهای مشاهده شده در سال گذشته، مقایسه با بودجه مصوب ماهانه و سرعت خرج کردن وجوه درخواستی انجام می‌شود. انحرافات قابل توجه از روندها یا سوابق ضعیف در پرداخت وجوه، منجر به اصلاح و تعدیل درخواست‌های آن موسسه در برنامه نقدی نهایی خزانه‌داری می‌گردد. با اجرای این سیاست‌ها، درصد موسسات دارای عملکرد ضعیف از ۳۵ تا ۴۰ درصد در سال ۲۰۱۸، به ۵ تا ۱۰ درصد در سال ۲۰۲۴ کاهش یافته است.

۷. مهم‌ترین یافته‌های قابل استفاده برای خزانه‌داری

بررسی تجربه ترکیه چند نکته کلیدی را آشکار می‌کند:

- قانونی شدن فرآیند پیش‌بینی نقدی ارسال درخواست نقدی صرفاً یک رویه اداری نیست، بلکه تکلیف قانونی دستگاه‌ها محسوب می‌شود.
- استقرار سامانه متمرکز جمع‌آوری اطلاعات تمامی اطلاعات نیازهای نقدی از طریق یک سامانه واحد دریافت می‌شود.
- استفاده از پیش‌بینی غلتان دستگاه‌ها به صورت مستمر اطلاعات سه‌ماهه آتی را به‌روزرسانی می‌کنند.
- ارتباط مستقیم پیش‌بینی‌ها با تخصیص نقدینگی اطلاعات ارسالی مستقیماً مبنای برنامه انتقال نقدی قرار می‌گیرد.
- امکان ارزیابی عملکرد دستگاه‌ها کیفیت پیش‌بینی‌ها و نحوه استفاده از منابع تخصیص‌یافته قابل سنجش و پایش است.

۸. جمع‌بندی

بررسی مستندات رسمی نشان می‌دهد که سامانه درخواست نقدی (NTAS) یکی از ابزارهای عملیاتی مهم خزانه‌داری ترکیه برای برنامه‌ریزی و مدیریت نقدینگی دولت است. مطابق آیین‌نامه رسمی تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی، دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند نیازهای نقدی خود را در قالب پیش‌بینی‌های دوره‌ای از

^۶ Multi Level Cash Forecasting Hierarchy

طریق این سامانه به خزانه‌داری اعلام کنند و خزانه‌داری نیز بر اساس اطلاعات دریافتی، برنامه انتقال نقدی دولت را تنظیم و اجرا می‌کند. اگرچه راهنمای کاربری سامانه و داده‌های عملیاتی آن به صورت عمومی منتشر نشده است، اما مقررات موجود به روشنی نشان می‌دهد که سامانه درخواست نقدی نقش محوری در فرآیند پیش‌بینی جریان نقدی، برنامه‌ریزی پرداخت‌ها و مدیریت منابع نقدی دولت ترکیه ایفا می‌کند.

پیوست (۱)

آیین‌نامه «تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و اعلام آن به معاونت خزانه‌داری»

روزنامه رسمی مورخ ۱۲ مارس ۲۰۱۱ شماره: ۲۷۸۷۲

از سوی نخست‌وزیری (معاونت خزانه‌داری)

فصل اول

- **هدف، دامنه شمول، مستند قانونی و تعاریف**

- **هدف و دامنه شمول**

ماده ۱

هدف این آیین‌نامه، تنظیم اصول و ضوابط مربوط به ارسال درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی به معاونت خزانه‌داری است. این آیین‌نامه شامل دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی مندرج در جداول شماره (I)، (II) و (IV) پیوست قانون مدیریت و کنترل مالی عمومی شماره ۵۰۱۸ مورخ ۲۰۰۳/۱۲/۱۰ می‌شود.

- **مستند قانونی**

ماده ۲

این آیین‌نامه بر اساس ماده ۱۶ قانون شماره ۴۷۴۹ مورخ ۲۰۰۲/۳/۲۸ درباره «تنظیم تأمین مالی عمومی و مدیریت بدهی» تدوین شده است.

- **تعاریف**

ماده ۳

اصطلاحات به کاررفته در این آیین‌نامه دارای معانی زیر هستند:
 الف) راهنما: راهنماهای تهیه‌شده توسط معاونت خزانه‌داری برای استفاده از سامانه انتقال درخواست نقدی؛
 ب) معاونت خزانه‌داری: معاونت خزانه‌داری وزارت دارایی ترکیه؛
 پ) NTAS: سامانه انتقال درخواست نقدی که امکان ارسال الکترونیکی درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی به معاونت خزانه‌داری را بر بستر امن تبادل اطلاعات فراهم می‌کند.

فصل دوم

- **تهیه، اعلام و تأمین درخواست‌های نقدی**

- **تهیه درخواست‌های نقدی**

ماده ۴

درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی توسط واحدهایی تهیه می‌شود که وظایف محول‌شده به واحدهای خدمات مالی بر اساس قانون شماره ۵۰۱۸ را انجام می‌دهند. در تهیه درخواست‌های نقدی مربوط به واحدهای مرکزی و استانی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی، موارد زیر مدنظر قرار می‌گیرد:
 الف) اعتبارات بودجه‌ای آزادشده یا در شرف آزادسازی در چارچوب برنامه‌های تفصیلی هزینه/تأمین مالی که به تأیید وزارت دارایی رسیده‌اند و همچنین مبالغی که از این اعتبارات به حساب‌های امانی منتقل شده یا خواهد شد؛

ب) در زمان انتقال از یک سال مالی به سال بعد، درخواست‌های اعتبار مندرج در برنامه‌های تفصیلی هزینه/تأمین مالی که قرار است برای سال بعد به وزارت دارایی ارسال شود، عملکرد هزینه‌های سال قبل و مبالغ منتقل شده به حساب‌های امانی در سال جاری؛ پ) تعهدات پرداختی قطعی یا احتمالی ناشی از فعالیت‌های دستگاه، مورد توجه قرار می‌گیرد.

- اعلام درخواست‌های نقدی

ماده ۵

واحدهای مذکور در بند اول ماده ۴، صرف‌نظر از اینکه دارای درخواست نقدی باشند یا خیر، موظفاند از طریق سامانه درخواست نقدی به معاونت خزانه‌داری اعلام وضعیت کنند. همچنین اعلام از طریق نامه رسمی یا پست الکترونیکی پذیرفته نمی‌شود.

دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی دارای درخواست نقدی، هر ماه و برای سه ماه آینده:

الف) نیازهای نقدی خود را از واحدهای مرکزی و استانی دریافت می‌کنند.

ب) با جمع‌آوری اطلاعات دریافت‌شده از واحدهای مرکزی و استانی، درخواست‌های نقدی خود را تهیه می‌کنند.

پ) درخواست‌های نقدی تهیه‌شده را مطابق اصول مندرج در راهنمای تهیه‌شده برای اعلام نیازهای نقدی سه‌ماهه، از طریق تکمیل فرم موجود در سامانه (یک فرم برای واحدهای مرکزی و یک فرم برای واحدهای استانی) حداکثر چهار روز کاری پیش از آخرین روز کاری هر ماه به معاونت خزانه‌داری اعلام می‌کنند.

ت) در موارد ضروری، درخواست‌های نقدی اصلاحی را بدون انتظار برای دوره بعدی اعلام، به معاونت خزانه‌داری ارسال می‌کنند.

پس از پایان مهلت مقرر در بند (پ) فوق، سامانه تا نخستین روز کاری ماه بعد برای ثبت درخواست‌های جدید سه‌ماهه بسته می‌شود و در این مدت فقط امکان ثبت درخواست اصلاحی مربوط به ماه جاری وجود دارد.

علاوه بر موارد مندرج در بند دوم، دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی مندرج در جدول شماره (II) پیوست قانون شماره ۵۰۱۸ موظفاند تا ساعت ۱۷:۰۰ آخرین روز کاری هفته جاری، نیاز نقدی به‌روز خود برای هفته بعد را مطابق اصول مندرج در راهنمای تهیه‌شده برای اعلام نیازهای نقدی هفتگی، از طریق تکمیل فرم موجود در سامانه به معاونت خزانه‌داری اعلام کنند.

علاوه بر موارد مندرج در بند دوم، (سازمان تأمین اجتماعی ترکیه) که در جدول شماره (IV) پیوست قانون شماره ۵۰۱۸ قرار دارد، موظف است در هر روز کاری، نیاز نقدی به‌روز خود برای روزهای کاری باقی‌مانده ماه جاری را مطابق اصول مندرج در راهنمای موضوع بند چهارم و از طریق تکمیل فرم موجود در سامانه به معاونت خزانه‌داری اعلام کند.

دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی که فاقد درخواست نقدی هفتگی یا سه‌ماهه هستند، موظفاند در مهلت‌های مقرر در بند (پ) بند دوم یا بند چهارم، عدم وجود درخواست نقدی را از طریق سامانه به معاونت خزانه‌داری اعلام کنند.

دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی باید پرداخت‌های نقدی خود را در چارچوب برنامه انتقال نقدی موضوع بند اول ماده

۶ و به نحوی انجام دهند که موجب ایجاد خروجی‌های نقدی پیش‌بینی نشده نشود.

- تأمین درخواست‌های نقدی

ماده ۶

معاونت خزانه‌داری درخواست‌های نقدی را در چارچوب برنامه نقدی خزانه ارزیابی کرده، برنامه ماهانه انتقال نقدی را تهیه و از طریق NTAS به دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی اعلام می‌کند.

در برنامه انتقال نقدی، با در نظر گرفتن درخواست‌های اصلاحی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و همچنین امکانات تأمین مالی خزانه، امکان اعمال تغییر وجود دارد.

درخواست‌های نقدی که اصلاح نشده باشند، تأمین نخواهند شد.

برای انجام انتقال نقدی مربوط به درخواست‌هایی که تأمین آن‌ها از سوی معاونت خزانه‌داری اعلام شده است، ضروری است که: اعتبار مربوطه توسط وزارت دارایی آزاد شده باشد؛ دستگاه یا مؤسسه دولتی اعتبار مذکور را در قالب سند تخصیص اعتبار ثبت کرده باشد؛ و این اقدام نیز به تأیید وزارت دارایی رسیده باشد.

فصل سوم

- سایر احکام و احکام نهایی

مسئولیت

ماده ۷

مسئولیت اجرای امور مربوط به تهیه و اعلام درخواست‌های نقدی به معاونت خزانه‌داری در چارچوب این آیین‌نامه، بر عهده مدیران واحدهایی است که وظایف واحدهای خدمات مالی مقرر در قانون شماره ۵۰۱۸ را انجام می‌دهند.

دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی مشمول این آیین‌نامه که فرایند سازماندهی آن‌ها همچنان ادامه دارد یا پس از لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه تأسیس می‌شوند:

الف) موظفانند حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری پس از تشکیل واحد خدمات مالی، تشکیل آن واحد و اطلاعات تماس مربوطه را به صورت کتبی به اداره کل تأمین مالی عمومی معاونت خزانه‌داری اعلام کنند.

ب) از تاریخ انتشار مقررات تأسیس خود در روزنامه رسمی تا زمان تشکیل واحد خدمات مالی، موظفانند درخواست‌های نقدی خود را مطابق مهلت‌ها و ضوابط مقرر در مواد ۴ و ۵ تهیه کرده و به صورت کتبی به اداره کل تأمین مالی عمومی معاونت خزانه‌داری اعلام کنند.

- ضمانت اجرا

ماده ۸

در صورتی که اعلام‌های مربوط به درخواست‌های نقدی در مهلت‌های مقرر در بند (پ) بند دوم و بند چهارم ماده ۵ از طریق سامانه به معاونت خزانه‌داری ارسال نشود، علیه اشخاص مذکور در بند اول ماده ۷، مطابق بند (I) از بند اول ماده A/۱۴ قانون شماره ۴۷۴۹، جریمه نقدی اداری اعمال خواهد شد. در تشخیص تخلف مربوط به این مهلت‌ها، سوابق ثبت‌شده در سامانه ملاک عمل خواهد بود.

- آیین‌نامه لغوشده

ماده ۹

آیین نامه مربوط به تعیین درخواست های نقدی دستگاه ها و مؤسسات دولتی که در روزنامه رسمی شماره ۲۷۱۹۵ مورخ ۲۰۰۹/۴/۹ منتشر و لازم الاجرا شده بود، لغو می شود.

تبصره ۱

دستگاه ها و مؤسسات دولتی در حال سازماندهی

برای دستگاه ها و مؤسسات دولتی مشمول این آیین نامه که فرآیند سازماندهی آنها همچنان ادامه دارد و همچنین دستگاه هایی که پس از لازم الاجرا شدن این آیین نامه تأسیس می شوند، تاریخ اجرای بند اول ماده ۷ و ماده ۸، سی روز پس از تشکیل واحد خدمات مالی خواهد بود.

- **لازم الاجرا شدن**

ماده ۱۰

این آیین نامه از تاریخ انتشار لازم الاجرا می شود.

- **مرجع اجرا**

ماده ۱۱

اجرای مفاد این آیین نامه بر عهده وزیری است که معاونت خزانه داری تحت نظارت وی فعالیت می کند.

منابع:

۱. آیین‌نامه «تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و اعلام آن به معاونت خزانه‌داری»
Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Nakit Taleplerinin Hazırlanması ve Hazine Müsteşarlığına
Bildirilmesine İlişkin Yönetmelik منتشره در روزنامه رسمی ترکیه، شماره ۲۷۸۷۲، مورخ ۱۲ مارس ۲۰۱۱.
<https://www.alomaliye.com/۱۲/۰۳/۲۰۱۱/kamu-kurum-ve-kuruluslarinin-nakit-taleplerinin-hazirlanmasi-ve-hazine-mustesarligina-bildirilmesine-iliskin-yonetmelik>
۲. متن تجمیعی و اصلاح‌شده آیین‌نامه «تهیه درخواست‌های نقدی دستگاه‌ها و مؤسسات دولتی و اعلام آن به معاونت خزانه‌داری»
<https://www.lexpera.com.tr/mevzuat/yonetmelikler/kamu-kurum-ve-kuruluslarinin-nakit-taleplerinin-hazirlanmasi-ve-hazine-mustesarligina-bildirilmesine>
۳. کان، باریش و دوبرولیووا، النا (۲۰۲۵)، سنجش عملکرد مدیریت نقدینگی: مطالعه موردی ترکیه، شبکه یادگیری همیارانه مدیریت هزینه‌های عمومی (PEMPAL)، جامعه عمل خزانه‌داری (Treasury Community of Practice – TCOP)
Can, Barış & Dobrolyubova, Elena. (۲۰۲۵). Measuring Cash Management Performance: The Case of Türkiye.PEMPAL(Public Expenditure Management Peer Assisted Learning Network), Treasury Community of Practice
<https://www.pempal.org/measuring-cash-management-performance-case-turkiye%E%۸۱٪۲A۰>